

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **M. Š.**, narozený dne X
trvale bytem X
doručovací adresa X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 8. 2022, č.j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 26. 8. 2022 č.j. X se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou postoupenou Městskému soudu v Praze domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“) ze dne 26. 8. 2022 č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“) a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 18. 5. 2022 č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žalobci žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“).

II. Obsah žaloby

3. Žalobce nesouhlasil s posouzením svého zdravotního stavu, uvedl, že je mu 66 let a je více než 18 let na ulici, má revmatické nohy a špatně se mu ráno vstává. Je nemajetný a má odpracováno asi 20 let, proto si myslí, že by si zasloužil alespoň minimální invalidní důchod a přezkum jeho fyzického zdraví. Proto se obrátil na soud jako na poslední možnost, kdo mu s danou věcí může pomoci. Domáhal se přezkumu napadeného rozhodnutí.

III. Vyjádření žalované

4. Žalovaná ve svém vyjádření poukázala na ust. § 39 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., kdy v předmětné věci se jedná o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí žalované je závislé na odborném lékařském posouzení. Shrнула náležitosti posudku a poukázala na závěry námitkového posudku ze dne 17. 8. 2022, dle kterého žalobce nebyl invalidní, jeho pracovní schopnost poklesla o 10 %. S ohledem na námitky žalobce navrhl důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR ve smyslu ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.
5. **Za stávajícího stavu trvala na napadeném rozhodnutí.**

IV. Obsah správního spisu

6. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 2. 3. 2022 žádost o invalidní důchod od vzniku nároku.
7. Dle posudku OSSZ-LPS Hodonín č.j. LPS/2022/1558-HO_CSSZ ze dne 6. 5. 2022 (tj. prvostupňový posudek) žalobce trpí poruchou osobnosti kverulantního typu s nasedající poruchou s bludy bez psychiatrické léčby, která je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, na stavu se podílí chronická ischemická choroba srdeční komp., obezita I. stupně, casus socialis, posuzován k profesi nekvalifikovaného dělníka. Jde o zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 7a) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., **kteřou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „Vyhláška“), pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti na 10 %, hodnoceno jako lehké funkční postižení při horní hranici pásma dané položky tato hranice nebyla dle § 3 Vyhlášky změněna, posuzovaný není invalidní.**
8. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 18. 5. 2022 správní orgán I. stupně zamítl žalobci žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb.,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

neboť podle posudku OSSZ ze dne 6. 5. 2022 žalobce není invalidní a jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 10 %.

9. Žalobce podal dne 15. 6. 2022 proti prvostupňovému rozhodnutí námitky, kde uvedl, že jej lékařka nikdy neposlala na vyšetření kvůli jeho neléčeným žaludečním vředům, přitom o vyšetření žádal.
10. V posudku o invaliditě v námitkovém řízení ze dne 17. 8. 2022 č.j. LPS/2022/324-NR-ZLN_CSSZ (tj. námitkový posudek) dospěla posudková lékařka ve shodě s prvostupňovým posudkem k závěru, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona č. 155/1995 Sb., jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 7a) přílohy k Vyhlášce, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 10 %, procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle § 3 Vyhlášky se nemění, žalobce není invalidní, jde o lehké funkční postižení bez odborné péče s hodnocením při horní hranici rozmezí, těžší postižení nelze prokázat, trvalé zhoršení zdravotního stavu se neprokázalo. Jednání proběhlo v nepřítomnosti žalobce. Posuzující lékařka shledala, že jde o poruchu osobnosti kverulantního typu s nasedající poruchou s bludy bez psychiatrické léčby, žalobce nepracuje, je hodnocen jako casus socialis, z ostatních onemocnění jsou posudkově významná chronická ischemická choroba srdeční kompenzovaná, kontrolní vyšetření nejsou doložena, ostatní nemoci se podílejí na celkovém zdravotním stavu posuzovaného s menším posudkovým i funkčním dopadem, k námitkám nebyla doložena žádná vyšetření.
11. V napadeném rozhodnutí ze dne 26. 8. 2022 žalovaná poukázala na ust. § 5 písm. i) a § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., dle kterých posuzuje zdravotní stav žalobce pro účely řízení o námitkách posudkový lékař. Vyšla z námitkového posudku o invaliditě ze dne 17. 8. 2022, shrnula jeho podklady, skutková zjištění učiněná v posudku včetně hodnocení dle přílohy k Vyhlášce, a dále jeho závěry, z posudku obsáhle citovala, posudek potvrdil závěry prvostupňového posudku, pracovní schopnost poklesla pouze o 10 %, námitkám nebylo vyhověno. Odkázala na příslušnou právní úpravu (§ 39 odst. 1, 2 a § 38 zákona č. 155/1995 Sb.), vzhledem k tomu, že po přezkoumání zdravotního stavu činí míra poklesu pracovní schopnosti žalobce pouze 10 %, dospěla k závěru, že nebyly splněny podmínky pro invaliditu dle ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., námitky žalobce neshledala důvodnými a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. K projednání dané věci nařídil soud jednání, které se konalo dne 22. 3. 2024, a to vzhledem k tomu, že v řízení bylo prováděno dokazování. Žalobce se k jednání, ač řádně předvolán, bez omluvy nedostavil, žalovaná při jednání setrvala na svém stanovisku, navrhla, aby soud vycházel z posudku Posudkové komise MPSV.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

14. Podle ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. *pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.*
15. Ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a dále v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
16. Podle § 3 Vyhlášky *v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (odst. 1) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (odst. 2).*
17. Správní orgán není sám oprávněn zkoumat, zda a k jakému datu se žadatel stal invalidním, správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod, případně jeho změně, je tak závislé především na odborném lékařském posouzení (viz ust. § 8 odst. 7, 8, 9 zákona č. 582/1991 Sb.). Správní orgán je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek, ze kterého při posouzení nároku na invalidní důchod vychází, splňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost.
18. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. V takovém posudku odborné lékařské komise se pak hodnotí celkový zdravotní stav, dochované pracovní schopnosti pojištěnce a zaujímají se v něm též posudkové závěry o invaliditě a jejím vzniku.
19. V projednávaném případě žalobce zejména zpochybňoval závěry posudkových lékařů ohledně posouzení jeho zdravotního stavu, žalovaná pak ze závěrů posudkových lékařů vycházela. S ohledem na to soud nechal vypracovat posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Praze. Posudková komise soudu předložila posudek ze dne 11. 10. 2023, evidenční číslo SZ/2023/1384-PH-9 (dále jen „Posudek MPSV“) a který soud provedl při jednání jako důkaz; soud sám není oprávněn zdravotní stav žalobce zkoumat.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

20. Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení předsedkyně komise: MUDr. V. S. P., další lékař: MUDr. P. S. s odborností psychiatrie. Z posudku vyplývá, že komise vycházela ze spisové dokumentace ČSSZ, ze soudního spisu včetně žaloby a doložených lékařských nálezů a ze zdravotní dokumentace MUDr. P., posuzovaný byl jednání komise přítomen, nebyl s posudkovým závěrem seznámen. Dle výroku k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., šlo o invaliditu prvního stupně, šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého pracovního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, doba platnosti posudku byla trvale, vznik invalidity prvního stupně byl dnem 23. 3. 2022. V Posudku MPSV je popsána anamnéza žalobce včetně pracovní anamnézy, dle které měl ukončené základní vzdělání, vzdělání na SOU nedokončil, pracoval jako dělník, závozník a strážný, následně nepracoval, byl na ÚP, byl bez domova. Posuzovaný měl organickou poruchu osobnosti, byl kverulant, na psychiatrii se neléčil, měl bolestivý syndrom páteře, po zlomenině pánve před lety, bolela ho kolena, prodělal IM v 25 letech, měl dyspeptický syndrom. Při jednání byl vyšetřen lékařkou z oboru psychiatrie, kdy jsou uvedeny výsledky vyšetření se závěrem, že premorbidní přítomná těžká porucha osobnosti s disociálními rysy, aktuálně dominuje depravace osobnosti, nasedající na letitý život na ulici, není auto ani heteroagresivní, klinický obraz odpovídá středně těžké smíšené poruše osobnosti. Byly shrnuty posudkově významné lékařské nálezy a souhrn diagnóz. V posudkovém zhodnocení komise shledala, že posuzovaný trpěl organickým syndromem s kverulantní poruchou, na psychiatrii se neléčil, stále hovořil, většinou nesouvisle, vyšetřením při jednání byla zjištěna středně těžká smíšená porucha osobnosti. Trpěl ischemickou chorobou srdeční, anginou pectoris, prodělal infarkt myokardu ve 25 letech, měl arteriální hypertenzi, kardiopulmonálně byl kompenzovaný, bez dušnosti. Dále měl dyspeptický syndrom, šedý zákal obou očí, byl po odchlípení sítnice levého oka, které bylo ošetřeno v roce 2017, páteř s lehkou poruchou statiky a dynamiky (viz neurologická zpráva ze dne 18. 3. 2021). K datu vydání napadeného rozhodnutí byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla středně těžká porucha osobnosti, postižení posuzovaného bylo hodnoceno podle kapitoly V., položky 7b) přílohy k Vyhlášce, s rozmezím míry poklesu pracovní schopnosti o 30-45 %, vzhledem k dalším onemocněním stanovena horní mez rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 45 %. Posuzovaný byl prvně vyšetřený během jednání posudkové komise, avšak charakter onemocnění byl dlouhodobý, zdravotní potíže charakteru poruchy osobnosti byly již dříve zmiňované ve zdravotnické dokumentaci MUDr. P.; datum počátku invalidity bylo stanoveno dnem lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 23. 3. 2022. Posuzovaný mohl vykonávat původní zaměstnání v menším rozsahu, posudková komise zhodnotila všechna zdravotní postižení posuzovaného i jeho možný pracovní potenciál, náležitě posoudila též námitky uvedené v žalobě.
21. Žalobce se k Posudku MPSV nevyjádřil, žalovaná navrhl, aby soud rozhodl dle posudku.
22. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2019 č.j. 8 Ads 138/2017-40 k tomu NSS uvedl, že: *„Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38)."

23. Soud shledal, že Posudek MPSV splňuje požadavky na řádné odůvodnění závěru, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v rozsahu prvního stupně invalidity, neboť jeho pracovní schopnost poklesla o 45 %. Soud považuje Posudek MPSV za komplexní a dostatečný, je zřejmé, že zdravotní stav žalobce byl zkoumán pečlivěji, než při předchozích posouzeních. Posudková komise hodnotila zdravotní postižení žalobce odlišně od předchozích posudků, tedy nikoli dle kapitoly V., položky 7a), ale dle kapitoly V., položky 7b) přílohy k Vyhlášce, kde jsou hodnoceny poruchy osobnosti v rozsahu středně těžkého postižení, přičemž komise na rozdíl od předchozích posouzení přizvala žalobce k jednání komise, kdy byl žalobce vyšetřen lékařkou z oboru psychiatrie. Jednalo se přitom o vůbec první psychiatrické vyšetření žalobce, v rámci předchozích posouzení takové vyšetření nebylo provedeno, i když bylo hlavní zdravotní postižení žalobce hodnoceno principiálně jako psychická porucha. Tato skutečnost tak svědčí o přesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV, která pro další popsání a dokladování zdravotní postižení žalobce přistoupila k volbě horní hranice rozmezí stanoveného u dané položky 7b), zvolila tak míru poklesu pracovní schopnosti žalobce o 45 %, což odpovídá prvnímu stupni invalidity.
24. Soud shrnuje, že na základě výše uvedeného považuje za dostatečně odůvodněný závěr, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni invalidity, kdy datum vzniku invalidity bylo posudkem stanoveno dne 23. 3. 2022, napadené rozhodnutí je tak třeba považovat za nezákonné, neboť žalobce splňoval podmínky pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu v prvním stupni.
25. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil pro jeho nezákonnost dle § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení, v němž bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), bude žalovaná vycházet z Posudku MPSV, který nechal soud v tomto řízení vypracovat, žalovaná tomu přizpůsobí svůj další procesní postup.
26. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy ve věci úspěšnému žalobci žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 22. března 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.